

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียชุมชนของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ศักยภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย พฤติกรรมในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียทางสิ่งแวดล้อมศึกษา และรูปแบบในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 157 คน จำแนก เป็น 10 กลุ่มอาชีพ (กลุ่มเกษตรกร กลุ่มศาสนา กลุ่มพาณิชย์กรรม กลุ่มท่องเที่ยว กลุ่มการศึกษา กลุ่มประชาสัมพันธ์ กลุ่มปกครองท้องถิ่น กลุ่มสาธารณสุข กลุ่มอุตสาหกรรม และกลุ่มการวิจัย) โดยเป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร จำนวน 314 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านการเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การประยุกต์เทคโนโลยีการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ” (วันเสาร์ที่ 29 และวันอาทิตย์ที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2547) ณ ห้องนภลัยบอลรูม โรงแรมดุสิตริゾートและโปโลคลับ จังหวัดเพชรบุรี

การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสังเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบของขยะในพื้นที่ 8 อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี ข้อมูลคุณภาพน้ำ โดยการศึกษาแบบปฐมภูมิ และทุติยภูมิ และการศึกษาทางสังคมศาสตร์ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียและพฤติกรรมในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี จากนั้นจึงนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อสร้างต้นแบบกระบวนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียของกลุ่มตัวอย่าง แล้วตรวจสอบการยอมรับรูปแบบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ และกิจกรรมการเก็บข้อมูลภาคสนาม และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากการวิจัยพบว่า ทั้ง 10 กลุ่มอาชีพ มีศักยภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย ในด้านวัตถุประสงค์เรื่องการทำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$ S.D. = 0.61) และ ทั้ง 10 กลุ่ม มีความเห็นว่าสื่อดังกล่าวสามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดความสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมได้ โดยมีการประเมินในข้อนี้ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$ S.D. = 0.54) ด้านโครงสร้าง พบว่า ทั้ง 10 กลุ่มอาชีพ มีศักยภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านโครงสร้างสื่อองค์ความรู้เรื่องการทำจัดขยะ อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 3.97$ S.D. = 0.66) และพบว่าในข้อ 1 ข้อมูลข่าวสารและภาษาที่ใช้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการทำจัดขยะได้เข้าใจ ทั้ง 10 กลุ่ม มีการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.14$ S.D. = 0.71) และด้านน้ำเสีย พบว่า ทั้ง 10 กลุ่มอาชีพ มีศักยภาพด้านโครงสร้างสื่อองค์ความรู้เรื่องการทำบำบัดน้ำเสีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$ S.D. = 0.65) และพบว่า ในข้อ 1 ข้อมูลข่าวสาร ภาษาที่ใช้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการทำบำบัดน้ำเสียได้เข้าใจ ทั้ง 10 กลุ่มมีการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$ S.D. = 0.71) และด้านเนื้อหา พบว่าทั้ง 10 กลุ่ม มีศักยภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเนื้อหาในเรื่องการทำจัดขยะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$ S.D. = 0.59) และในเรื่องเนื้อหา พบว่า การจัดการขยะมูลฝอย กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 10 กลุ่ม มีการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.10$ S.D. = 0.60) และในเรื่องน้ำเสีย พบว่า ทั้ง 10 กลุ่มอาชีพ มีศักยภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเนื้อหาในเรื่องการทำบำบัดน้ำเสีย อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.05$ S.D. = 0.66) และในเรื่องเนื้อหา พบว่า การบำบัดน้ำเสียทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 10 กลุ่ม มีการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.17$ S.D. = 0.60)

ด้านการศึกษาระดับพฤติกรรมในการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียชุมชน ของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ผลของพฤติกรรมตามระดับความรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา (ระดับความรู้ความเข้าใจ ระดับทัศนคติ และระดับจิตสำนึก)ในเรื่องการทำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียพบว่าในด้านความรู้ความเข้าใจ ทั้ง 10 กลุ่มอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะ (81.70%) ระดับมากที่สุด ด้านน้ำเสีย (81.45%) ในระดับมากที่สุด ด้านทัศนคติทั้ง 10 กลุ่ม มีทัศนคติในเรื่องขยะ (82.94%) ในระดับมากที่สุด ด้านน้ำเสีย (80.70%) ในระดับมากที่สุด และในระดับความสำนึกมีความสำนึกในเรื่องขยะ (81.50%) ในระดับมากที่สุด และด้านน้ำเสีย 81.33% ในระดับมากที่สุด โดยในส่วนของผลของพฤติกรรมสอดคล้องกับทุกระดับความรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา (ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และจิตสำนึก) เรื่องการทำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย ปรากฏผลคือ ทั้ง 10 กลุ่มอาชีพ พบว่ามีพฤติกรรมสอดคล้องกับทุกระดับความรู้ทางสิ่งแวดล้อมศึกษา (ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และจิตสำนึก)

เรื่องการกำจัดขยะในคะแนนรวมเฉลี่ย 82.05% อยู่ในระดับมากที่สุด และเรื่องการบริหารน้ำเสีย ในคะแนนรวมเฉลี่ย 81.17% อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียของแกนนำ 10 กลุ่มอาชีพ ปรากฏผลการศึกษาเป็น 3 รูปแบบหลัก และ 14 รูปแบบย่อย ประกอบด้วยรูปแบบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมระดับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และจิตสำนึก รูปแบบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำของประชาชน 10 กลุ่มอาชีพเพื่อการถ่ายทอดสู่ประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี และรูปแบบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียของประชาชน 10 กลุ่ม (เฉพาะกลุ่มอาชีพ) เพื่อการถ่ายทอดเฉพาะกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียชุมชน ผู้วิจัยมีข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการศึกษาข้อมูลทั่วไป เฉพาะกลุ่มอาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยด้านสถานที่อยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงความเชื่อ และทัศนคติ เพื่อให้ครอบคลุมกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย เพราะซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรับข่าวสาร

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความหลากหลายไม่เท่ากัน จึงไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ภายในครั้งเดียวทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลนาน เนื่องจากการติดตามกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างยาก และต้องใช้จ่ายสูง ดังนั้นจึงควรเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดเท่ากัน สามารถติดตามและเก็บข้อมูลได้ภายในระยะเวลาอันสั้น เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

3. การศึกษาระดับพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมศึกษา เนื่องจากเป็นรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลองทางด้านการประชาสัมพันธ์ การศึกษาระดับความรู้ทางสิ่งแวดล้อมจึงเป็นการศึกษาเพียงระดับเร้า (ความรู้ ทักษะ) และชี้แนะ (ความสำนึก) เท่านั้น จึงควรศึกษาเพิ่มเติมให้มีความละเอียดถึงขั้นระดับการตอบโต้ และทักษะ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในระดับความรู้ทางสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นกระบวนการ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ คือ คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียเพียงกลุ่มตัวอย่างเดียว เพื่อให้เกิดความละเอียดในเชิงเนื้อหาและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการนำรูปแบบการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะเหมือนกันในพื้นที่อื่น ๆ และทำการผลิตสื่อที่ต้องการให้มีการถ่ายทอดจริงจากนั้นจึงทำการตรวจสอบสื่อแต่ละประเภทเชิงเปรียบเทียบ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียชุมชนกับพื้นที่ใกล้เคียงอื่น ๆ และจังหวัดที่เป็นตัวแทนในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย